

POVODOM JEDINSTVENOG UDŽBENIKA MOSTARSKJE
PJESNIKINJE MILE VLAŠIĆ-GVOZDIĆUdžbenik na magne-
tofonskoj vrpici

Već nekoliko godina radi na stručnom i metodskom izučavanju srpskohrvatskog odnosno hrvatskosrpskog jezika u slovenačkim školama Mila Vlašić-Gvozdić, daroviti mostarski pjesnik i stručni saradnik Zavoda za školstvo SR Slovenije i Pedagoške akademije u Ljubljani za srpskohrvatski (hrvatskosrpski) jezik. Ljubljanski Zavod za školstvo sa direktorom Milanom Adamićem na čelu u izdanju Mladinske knjige u 7 knjiga objavio je kompletno ovaj udžbenik za srpskohrvatski (hrvatskosrpski) jezik Vlašićeve za slovenačke osnovne škole. Udžbenik je odobrio i Sekretarijat za prosvjetu i kulturu SR Slovenije.

Na 1041 stranici živo i ukusno opremljeno crtežima i fotosima autor je dao iscrpnu obradu jezičke i posebno gramatičke građe, rječnika i neophodnih objašnjenja. U 5 radnih svezaka (knjiga) obrađenih po metodskim jedinkama gramatičkih, pravopisnih i drugih grupa, raspoređenih u cjeline svaka od pet knjiga "vadnica", čitanki, je dio cjelokupne marljivo i znalački naučno i metodološki obrađene građe, a uz njih su obrađene i dvije posebne knjige — Priručnik za nastavnike, koji će pomoću njega što dublje ulaziti u suštinu materije, a tu i velika Čitanka, u stvari hrestomatija antologijskog karaktera s tekstovima na kojim se oni obrađuju na estetsko-etičkim i psihološkim principima književnog stvaranja jugoslovenskih naroda, u oblasti dječje literature i ostalih književnih tekstova.

Cjelokupna materija je snimljena na magnetofonske trake, i tako lakše uče učenici osnovnih škola Slovenije srpskohrvatski jezik. Citav ovaj zamašni posao izvršen je pod rukovodstvom autora Vlašićeve, urednika Milana Adamića i Petre Dobrile, a u tom radu su učestvovali i lektor dr Mate Šimundić, pa Marija Sekelez, pozorišni umjetnik iz Zagreba, Ante Vican, pozorišni i filmski umjetnik iz Mostara, Nadica Zdravković, Zlatko Dobrić i Goran Šarac, učenici srpskohrvatskog (hrvatskosrpskog) odjeljenja osnovne škole "Prežihov Voranc" iz Ljubljane, te mali hor učenika osnovne škole "Tone Tomšić" i učenica iste škole Jasmina Plahčinski i pjevački hor osnovne škole iz Ljubljane "Prežihov Voranc" pod rukovodstvom Angeline Karakaš. Zanimljivo je da je pjesnikinja Vlašić-Gvozdić u izučavanju ćirilice pošla od dvije svoje originalne pjesme za djecu. Sve tekstove s magnetofonske trake obradila je prema svojim estetskim principima bilo da su pripadali narodnoj ili umjetničkoj literaturi, dječjoj ili drugoj, klasičnih ili savremenih pisaca, od Zmaja, i Zupnačica do Krležje, Andrića, Desanke Maksimović do Dušana Radovića, Dragana Lukića, Girgora Viteza i drugih. A sva materija je protkana duhom naših kretanja i stremjenja, a zastupljeno stvaralaštvo svih naših republika i regija u duhu bratstva i jedinstva kao odraza savremenih stremjenja i nacionalne ravnopravnosti. Pored toga tu je podvučena i sličnost naših južnoslovenskih jezika, sh-hs, slovenačkog i makedonskog. Tako se omogućuje malim osnovcima iz Slovenije da se upoznaju sa jezičkim književnim i narodnim govorima raznih naših krajeva, ali i da steknu odgovarajuću predodžbu o mnogim našim nacionalnim i drugim specifičnostima bosanskohercegovačkog, crnogorskog, primorskog i drugih podneblja.

U cijeli ovaj vanredno složeni i znalački dovršeni posao, ove magnetofonske zbirke uz audiovizuelni akustički udžbenik autor je unio sve odlike moderne škole, i on već pokazuje u Sloveniji divne rezultate. A sve je to ilustrovano i muzičkom tonskom obradom pjevaju dječji horovi i recituju znalci vještine umjetničkog čitanja. Među ovim snimljenim tekstovima su odlomci iz Njogoša, Jakšića, Zmaja, Lazarevića, Kovačića, Krležje, Matoša, Krkleca, Desanke Maksimović, Andrića, Alekse Santića, A. B. Simića, Alekse Mikića, Branka Čopića, A. Hromadžića i drugih. Sve je to zaista majstorski snimljeno da bi se mladim osnovcima slovenačkih škola što više približio još u mladim danima srpskohrvatski (hrvatskosrpski) jezik sa svim svojim ljepotama i nijansama.

Osnovna namjena ove zvučne čitanke udžbenika je da osposobi omladinu osnovne škole u Sloveniji da pravilno izgovara, naglašava i intonira naše riječi, rečenice i složenije umjetničke tekstove, a da im obogaćuju savladavanje našeg cjelokupnog jezičkog bogatstva. Ova didaktička oprema predmeta srpskohrvatskog (hrvatskosrpskog) jezika je u svakom pogledu raznovrsno usklađena sa sadržajem svih knjiga udžbenika. Sve je majstorski sinhronizovano i zvučno naglašena sličnost svih naših triju jezika. U posebnim grupama metodskih jedinki umjetnički izraz poetskih i proznih osobnosti učenici na ovaj način doživljavaju uspješno i misaono i emocionalno u bogatstvu riječi gdje se u jednom smislu daje kratak antologijski izbor iz srpskohrvatskog, hrvatskosrpskog, slovenačkog i makedonskog jezika. Na kraju je magnetofonski snimljena po metodskim jedinkama sva materija koja sadržajno predstavlja ovaj izvanredno korisni moderni vizuelno i akustički snimljen udžbenik srpskohrvatskog (hrvatskosrpskog) jezika za mlade osnovce u slovenačkim osnovnim školama.

Najzad treba podvući da je povodom 25-godišnjice života i rada Pedagoške akademije u Ljubljani za ovaj izvanredno korisni stručni i društveni posao od posebnog značaja Mila Vlašić-Gvozdić odlikovana Ordenom zasluga za narod. U obrazloženju što ga je ovom prilikom dala sekretar za prosvjetu i kulturu SR Slovenije dr Ela Ulrih-Atena kaže se: »Mila Vlašić-Gvozdić odlikuje se Ordenom zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom za svoje pedagoško i književno djelo«. Ovim svojim poslom ona je dala značajan doprinos produbljivanju bratstva i jedinstva jugoslovenskih naroda.

Zbirkom pjesama »Učinilo mi se da su zvijezde«, objavljenom u Mostaru 1969. godine, stekla je ona ugled kao suptilni lirski pjesnik.

SAFET BURINA